

Komunitarizace třetího pilíře cestou změny smluvního základu

Haagský program a další komunitarizace

- Haagským programem v roce 2004 uzavřena první „pětiletka“ po Amsterdamské smlouvě a započata další
- Došlo k předpokládanému uplatnění komunitární metody rozhodování (kvalifikovaná většina) na politiky v Hlavě IV
- Výjimku tvoří oblast legální migrace (po RS již ne)

Postupná komunitarizace ze strany Komise a ESD

- Rozsudek Maria Puppino – výklad národních předpisů v souladu s evropským právem i ve třetím pilíři
- Rozsudek 176/03 – spor o právní základ
- Budoucí rozsudek 440/05 – rozsah pravomoci Komise
- Reformní smlouva tyto problémy přímo řeší (čl. 69f)

IGC a třetí pilíř

- Dvě smlouvy – Smlouva o EU a Smlouva o fungování Evropské unie
- Přesunutí politik z třetího pilíře do obecného koše politik – SFEU – praktická likvidace pilířové struktury
- Hlava IV – Oblast svobody, bezpečnosti a práva
- Upraveno stejnými právními nástroji jako ostatní politiky – směrnice, nařízení
- Ponechání zvláštní metody rozhodování poměrně výjimečné

Právní nástroje

- Upraveno stejnými právními nástroji jako ostatní politiky – směrnice, nařízení
- Ponechání zvláštní metody rozhodování poměrně výjimečné – například u rodinného práva
- Může mít za následek zvýšení právní jistoty, efektivity

Posílení role Evropského parlamentu

- EP lze označit za „vítěze“ Reformní smlouvy
- Doposud měl konzultační pravomoc, tedy velmi slabé postavení, dle nové smlouvy bude prakticky všude spolurozhodovací procedura

Evropský soudní dvůr

- Dochází k rozšíření jeho jurisdikce – doposud prakticky žádná
- V nové smlouvě bude obecně mít pravomoc interpretovat vydané právní akty a zkoumat jejich platnost i v oblasti JHA

Evropská charta základních práv

- Přijata v Nice jako dokument deklaratorního charakteru bez právní závaznosti
- Do Ústavní smlouvy měla být přímo inkorporována
- V Reformní smlouvě řešena formou odkazu, nicméně bude právně závazná

Opt-out z ECHZP

- Británie – obecná – může existovat rozpor mezi Chartou a britským pořádkem – určuje soud
- Polsko – ve věci veřejné morálky, rodinného práva, ochrany lidské důstojnosti

Evropský prokurátor

- Nová instituce
- Měl by omezenou pravomoc vztahující se pouze na problematiku porušení finančních zájmů Unie
- Přesto však právo stát před soudem v členském státu

Možnost ČS započít legislativní proces

- Zůstává v oblasti trestního práva a policejních otázek
- Potřeba iniciativy alespoň čtvrtiny států (7) – doposud stačil jediný
- Stále sdílí s Komisí

Záchranné brzdy a posílená spolupráce

- Každý stát má právo určit, že návrh ohrožuje základy jeho právního systému
- V tomto případě jde celá věc na Evropskou radu, kde se hledá shoda
- Pokud není shoda nalezena, může skupina devíti a více států zahájit posílenou spolupráci – stačí oznámení

Nebezpečí posílené spolupráce

- Může dojít k mnoha iniciativám
- Stát pak může být členem všech, několika nebo žádných
- Špatná orientace mezi partnery, nebezpečí, že některé státy nikdy nedoběhnou

Rodinné právo

- Zvláštní legislativní procedura
- Pasarela umožňuje jednomyslným rozhodnutím Rady vyčlenit části rodinného práva, které by nadále podléhaly běžné legislativní proceduře
- Silné postavení národních parlamentů – i jediný může zablokovat

Policejní spolupráce

- Opatření týkající se operativní spolupráce mezi kompetentními autoritami ČS (policie, celní správa) dle zvláštní legislativní procedury – posílená spolupráce možná
- Europol - Struktura, fungování, oblast působení a úkoly – řádná procedura
- Operativní akce – za povolení ČS a zároveň užití donucovacích prostředků v moci členského státu

Iniciativy v blízké budoucnosti

- Vytyčeny v rámci tzv. Future Group, budou rozpracovány v Posthaagském programu
- Posilování role EUROJUSTu a EUROPOLU
- Boj proti terorismu – prevence radikalizace, internet
- Boj proti nelegální migraci
- Integrace
- Budování Integrované ochrany hranic – posilování FRONTEXu

Konvergence

- Dopusud spíše harmonizace politik, ale nestejný výklad
- Chybí i pravomoc ESD
- Další fází je konvergence obecného obsahu politik

Mobilita-bezpečnost-soukromí

- Tvoří pomyslný trojúhelník
- Změnou jedné se nutně mění i další
- Problémem najít vyváženost
- Každá instituce chrání své zájmy

Migrace

- Využít vnitroeurovské migrace
- Legální migrace – co potřebuje Evropa
- Nelegální migrace – především návratová politika
- Integrace – prioritně ČS, ale výměna informací a zkušeností

FRONTEX

- Další posilování
- Rozvoj operativních prostředků
- Vlastní vybavení k podnikání misí
- Evaluace fungování hraničních sborů jednotlivých států
- Větší pravomoci směrem ke třetím státům